

POSTANOWIENIE

11 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 11 lipca 2024 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi P. S. o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z 29 marca 2022 r., I ACa 1087/21
wydanego w sprawie z powództwa P. S.
przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w Słupsku
o zapłatę,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Gdańsku, na skutek apelacji Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Słupsku zmienił zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji i oddalił powództwo P. S. w sprawie o zapłatę. Przedmiotem sprawy było odszkodowanie za niezgodne z prawem sprawowanie władzy publicznej. Swoje roszczenie powód, będący Komornikiem sądowym, wywodził z faktu wydania niezgodnego z prawem postanowienia w przedmiocie kosztów postępowania egzekucyjnego wszczętego przez pozwanego przeciwko dłużnikowi, który nie żył w chwili wszczęcia egzekucji.

Powód wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia Sądu drugiej instancji. Wskazał przy tym, że nie przysługiwały mu „żadne środki prawne umożliwiające uchylenie lub zmianę zaskarżonego wyroku”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga podlegała odrzuceniu, gdyż powodowi przysługiwała możliwość wniesienia skargi kasacyjnej od zaskarżonego obecnie wyroku.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego celem jest uzyskanie prejudykatu umożliwiającego dochodzenie od Skarbu Państwa roszczeń odszkodowawczych za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej. Zgodnie z art. 424¹ § 1 *in fine* k.p.c. skargę taką można wnieść tylko wtedy, gdy zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze innych środków prawnych przysługujących stronie na podstawie kodeksu nie było i nie jest możliwe.

Środek ten ma przy tym wysoce sformalizowany charakter. Obligatoryjne elementy skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wymienione zostały w art. 424⁵ § 1 i 2 k.p.c. W pierwszym z przywołanych przepisów enumeratywnie wyliczono elementy konstrukcyjne omawianej skargi, których pominięcie skutkuje odrzuceniem tego środka zaskarżenia – bez wzywania do uzupełnienia stwierdzonych braków (art. 424⁸ § 1 k.p.c.). Wśród wymagań formalnych skargi mieści się m.in. wykazanie przez skarżącego, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe (art. 424⁵ § 1 pkt 5 *in principio* k.p.c.). Oznacza to, że stan niemożności wzruszenia zaskarżonego orzeczenia musi występować nie tylko obiektywnie (co badane jest przez Sąd Najwyższy z urzędu), lecz także powinien zostać wykazany przez podmiot wnoszący skargę.

Rygoryzm związany z tym, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest środkiem „ostatniej szansy” łagodzi w pewnym stopniu art. 424¹ § 2 k.p.c. oraz skorelowany z nim art. 424⁵ § 1 pkt 5 *in fine* k.p.c. Kwestia ta nie ma jednak znaczenia dla sprawy, gdyż powód nie twierdzi, że zachodzi „wyjątkowy wypadek”, o którym mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c., czyli że niezgodność zaskarżonego wyroku z prawem miałaby wynikać z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela. W konsekwencji ocena dopuszczalności wniesienia skargi

musi być dokonywana przez pryzmat przesłanek unormowanych w art. 424¹ § 1 k.p.c.

Wobec powyższego należy przypomnieć, że choć zasadniczo w sprawach cywilnych skarga kasacyjna przysługuje stronie tylko wówczas, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia jest nie niższa niż 50 000 zł, to, stosownie do art. 398² § 1 zd. 3 k.p.c., niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia skarga kasacyjna przysługuje także w sprawach o odszkodowanie z tytułu wyrządzenia szkody przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem. W badanym przypadku, z uwagi na przedmiot sprawy, skarga kasacyjna była zatem dopuszczalna – mimo że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosiła *in casu* jedynie 7 630,33 zł. Skarżący miał zatem możliwość wywiedzenia skargi kasacyjnej od zaskarżonego wyroku.

W związku z powyższym skarga powoda podlegała odrzuceniu na podstawie art. 424⁸ § 2 k.p.c., gdyż zmiana zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych przysługujących stronie na podstawie kodeksu była możliwa. W konsekwencji nie zostało także spełnione wymaganie wykazania okoliczności, o której mowa w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., którego niespełnienie także stanowi podstawę do odrzucenia skargi był przy tym art. 424⁸ § 1 k.p.c.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w sentencji postanowienia.

[SOP]

[a!]